

Avdelningen för regler och behörighet
Åsa Lindberg
asa.lindberg@socialstyrelsen.se

Justitiedepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över utkast till lagrådsremiss Kroppsbesiktning i syfte att utreda ålder i brottmålsprocessen

Socialstyrelsen avgränsar sitt yttrande till att avse de konsekvenser förslaget kan få för barn och lämnar följande synpunkter.

4.3 Det ska vara möjligt med kroppsbesiktning för åldersbedömning i brottmålsprocessen

Ingen särskild reglering föreslås för det fall när straffmyndighetsåldern är ifrågasatt. Socialstyrelsen anser att det saknas en analys av vilka konsekvenser detta kan få för barn och unga. Barn under 15 år får inte kroppsbesiktigas med stöd av bestämmelserna i 28 kap. rättegångsbalken. För dem gäller istället särskilda regler i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL). Förslaget innebär, enligt Socialstyrelsen, en risk för att det skydd barn och unga åtnjuter genom LUL åsidosätts. Förslaget kan få till följd att barn kroppsbesiktigas i strid med bestämmelserna i LUL. Socialstyrelsen saknar en motivering till hur Justitiedepartementet har kommit fram till slutsatsen att de ställningstaganden som gjorts i LUL måste anses utgå från att den misstänktes ålder är klarlagd och att barnet ostridigt är under 15 år.


I lagrådsremissen anges att det tillägg som föreslås enbart innebär att vad som redan ansågs gälla före Högsta domstolens dom i mål nr Ö 4753-16 nu uttryckligen skulle regleras i bestämmelsen om kroppsbesiktning. Någon utvidgning av möjligheten till kroppsbesiktning i förhållande till hur reglerna tillämpades innan Högsta domstolens dom är inte avsedd. Även om denna ordning tillämpades innan Högsta Domstolens dom saknades tidigare, som domstolen konstaterar, lagstöd för den då aktuella ordningen. Socialstyrelsen anser därför att en barnkonsekvensanalys borde göras och då särskilt utifrån barnkonventionens artikel 3 om barnets bästa och artikel 37 om att frihetsberövande av barn ska ske i enlighet med lag och endast får användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Erik Höglund. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Pär Ödman deltagit. Juristen Åsa Lindberg har varit föredragande.

För Socialstyrelsen



Erik Höglund



Åsa Lindberg